

Egil Törnqvist

SKANDINAVISTDAGARNA I AMSTERDAM 26-28 MARS 1990

Skandinavistdagarna hade denna gång samlat drygt hundra deltagare från Amsterdam, Gent, Groningen, Köln och Münster. Gästföreläsare hade, med benäget stöd från den nordiska samarbetsnämnden, inbjudits från fem nordiska länder: Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Deras expertis gällde olika delområden av det gigantiska fältet 'text och bild': triviallitteratur, barnlitteratur, folksagor, modernistisk poesi, teater och film.

Mag. art. Astrid de Vibe (Oslo) inledde med ett klagörande föredrag om 'Bokomslag og triviallitteratur'. *Mag. art. Hrafnhildur Schram* (Reykjavik) belyste inlevelsefullt 'Asgrímur Jónssons illustrationer till isländska folksagor'. *Bibl. Vibeke Stybe* (København) talade roande om olika sätt 'At illustrere H C Andersen'. *Prof. Sixten Ringbom* (Åbo) föreläste pregnant och insiktsfullt över ämnet 'Text och bild i finlandssvensk modernism'. Scenograf *Gunilla Palmstierna-Weiss* (Stockholm) redogjorde lika tydligt som engagerat för sina erfarenheter - inte minst samarbetet med Ingmar Bergman - under rubriken 'Dramatext och scenografi: Ibsen, Strindberg'. *Förf. Agneta Pleijel* (Stockholm), slutligen, kommenterade sitt eget manus till spelfilmen 'Berget på månens baksida', som därefter visades för deltagarna.

Föreläsningarna, som var mycket välbesökta, illustrerades genomgående av diabilbilder. Tre av dem publiceras i detta nummer av *Tijdschrift voor Skandinavistiek*.

Vid den avslutande paneldiskussionen behandlades ett antal frågor som i förväg tillställts gästföreläsarna. Här diskuterades en rad problem som tidigare mer eller mindre tagits upp i föreläsningarna, t ex:

- Hur har förhållandet text-bild historisk sett varit ur hierarkisk syn-

punkt (överordning-underordning)? Kan man tala om en utveckling från textdominans till bilddominans? Hur bör förhållandet vara?

- Vilka problem uppstår då man konfronteras med olika bilder till samma text resp. samma bilder till olika texter (t ex vid undertexter till film).
- Hur överförbar är relationen text-bild från ett kulturområde till ett annat? Bör originalillustrationer till översatta texter bibehållas eller ersättas av 'översatta' illustrationer?
- Sambandet text-bild relaterat till olika typer av mottagare (nationella contra internationella produkter, 'finlitteratur' contra triviallitteratur, olika genrer, kommersiella aspekter).

*

Att Sverige denna gång representerades av två föreläsare berodde på att den ena, *Agneta Pleijel*, var aktuell genom att den nederländska översättningen av hennes roman 'Vindspejare' utkom ungefär samtidigt med skandinavistdagarna, en roman som f ö med sin undertitel 'Boken om Abel målaren' på sitt sätt belyser förhållandet text och bild.

Författarinnan gav en utförlig och livfull presentation av romanen, medan översättaren, *Bertie van der Meij*, en av våra f d studenter, belyste de problem hon haft att överföra texten till nederländska. Både författarinnan och översättaren komplimenterades varmt av Laurens van Krevelen, chef för det kända bokförlaget Meulenhoff, som inom parentes genom åren ägnat stor uppmärksamhet åt nordisk litteratur.